

zondag 25 september. 2016 middagdienst

HET ONKRUID LATEN STAAN

Bijbellezing: Mattheüs 13, vers 24-30 en 36-43

In deze preek zullen wij stilstaan bij de weg die het Koninkrijk van God in deze wereld gaat. Toen Jezus op aarde als mens onder de mensen verkeerde, verkondigde Hij overal dat het Koninkrijk van God in Hem gekomen was. Het Koninkrijk van God was nabij gekomen! Het was dus al gekomen. Maar hoe staat het nu met dat Koninkrijk van God? Ja, het Evangelie heeft zich verspreid. Dat zeker. Miljoenen mensen zijn tot geloof gekomen. Het Koninkrijk van God is de eeuwen door uitgebreid. Het is ook een wereldwijd Koninkrijk geworden. Maar aan de andere kant: er zijn zo veel dingen op deze wereld, die het Koninkrijk van God tegenspreken, zoveel dingen die helemaal niet horen bij dat Koninkrijk van God... zoveel nare en slechte dingen, ver weg en dichtbij..., dingen, situaties, gebeurtenissen die ons verlammen, die ons boos maken, dingen die ons soms de hoop en het geloof proberen te ontnemen: waar blijkt dat Koningschap van God dan uit? Waarom grijpt Hij als Koning niet in? Waarom laat Hij dat allemaal toe? Of zijn dat misschien al te menselijke vragen?

Jezus vertelt hierover een gelijkenis... Opnieuw een gelijkenis over 'zaaien' en 'zaad'. Het Koninkrijk van God – of beter: de weg die het Koninkrijk van God door de tijd zal gaan - wordt opnieuw door Jezus vergeleken met zaad dat wordt gezaaid. Jezus vertelt over een heer die goed zaad zaaide in zijn akker. Zaadjes van het Koninkrijk van God worden gezaaid in de akker van de wereld. Maar direct nadat er goed zaad door de heer is gezaaid, komt in de nacht de vijand van de heer op de akker. En hij zaait onkruid tussen het goede zaad. Ja, in de nacht. Niemand heeft het gezien. Maar toen het goede zaad opkwam, toen er plantjes begonnen te groeien... ja, *toen* werd het zichtbaar: er groeide ook een ander gewas tussen de tarwe. Een schadelijk gewas. De knechten van de heer gaan naar hun heer toe en vertellen wat zij hebben gezien. Zij zijn geschrokken. Hoe kan dit zo gebeurd zijn? De heer legt het hen uit. Hij weet dat het zijn vijand is geweest, die voor dat schadelijke onkruid heeft gezorgd. Dat kan niet anders... De knechten van de heer stellen aan hun heer ook gelijk de vraag of zij het onkruid moeten verwijderen. 'Nee', zegt de heer, 'wacht maar tot de oogst. Want het gevaar is dat je bij het onkruid wieden ook schade zult aanbrengen aan de goede tarwe'.

Mogelijk dat het bij het onkruid gaat om een onkruid dat heel erg op tarwe leek: dolik. Je zou gemakkelijk het goede kruid voor onkruid kunnen aanzien of omgekeerd. Een andere uitleg is dat het onkruid en de tarwe zo dicht op elkaar staan, dat hun wortels verstrengeld zijn. Als je het onkruid eruit zou trekken, dan zou je ook gemakkelijk de wortels van het tarwegewas mee eruit trekken... en dan ben je met het verwijderen van het onkruid dus ook je tarwe kwijt. Je kunt het daarom beter laten staan, tot de tarwe volgroeit is. Nu, wat het probleem ook is geweest..., het punt is: nu is het nog niet de tijd om het goede gewas van het kwade gewas te scheiden. Pas met de oogst, pas dan zal het kruid en het onkruid van elkaar moeten worden gescheiden.

Waarom vertelt Jezus deze gelijkenis? Ik denk dat het te maken heeft met de verwachtingen die er met betrekking tot Hem waren. Aan de ene kant heb je het volk dat Jezus volgt..., het volk dat geniet van Zijn wonderen..., dat diep onder de indruk is van Zijn spreken. Ook de discipelen van Jezus horen daarbij. Maar aan de andere kant heb je ook de Wetsgeleerden en de Farizeeërs, die zich aan Jezus ergeren. Jezus meette Zichzelf een Goddelijke status aan. Hij sprak en deed, alsof Hij de beloofde Messias, de Redder

was. Maar hoe kan het dat er dan nog zoveel onrecht en zonde is, als de Messias gekomen is? Het Farizee jodendom verwachtte ook de Messias, de Redder. Maar zij geloofden dat er met de komst van de Messias juist een zuivering van de wereld zou plaatsvinden..., de wereld zal gezuiverd, geoordeeld, vernieuwd worden... Maar dat gebeurde nu niet! Sterker nog: Jezus gaat juist om met mensen die als typische zondaars bekend zonden: tollenaars bijvoorbeeld. Dat is Messias-onwaardig. Hoe kan Hij zeggen dat het Koninkrijk in Hem gekomen is? Waar is dat Koninkrijk dan? De Romeinen zijn op dit moment nog gewoon koning en heer in Israël. En die zuiverheid van de wereld, van volk Israël, liet ook nog behoorlijk te wensen over. Alles bleef gewoon bij het oude op de wereld.

Ik denk dat je de gelijkenis van het goede zaad en het onkruid vanuit deze discussie met de Farizeeërs moet verstaan... en dat met deze gelijkenis ook de leerlingen van Jezus uitleg krijgen over hoe het zit: Jezus is de Messias, de Redder. Het Koninkrijk van God is in Hem gekomen. God is bezig om het Koningschap over heel de wereld opnieuw voor Zich op te eisen en de wereld tot een nieuw vreedrijk te maken. Maar dat Koninkrijk van God, dat komt op de wijze van het zaad. Jezus heeft het gebracht. Met Zijn leven en sterven heeft Hij de basis gelegd voor dat nieuwe begin. God maakt weer een nieuw begin met deze wereld. Zijn Koninkrijk komt! Maar dat Koninkrijk van God, dat komt op de wijze van het zaad. Als klein kwetsbaar zaad wordt het op de wereldakker gezaaid. Het is gezaaid, het ontkiemt, en kleine puntjes, kleine stekjes zie je uit de onkere aarde opkomen. Maar waar zaad opkomt..., daar komt ook onkruid op. ... Moet dat onkruid er dan niet meteen uit? Uitgeroeid worden? ... Nee, zegt de Heer. Ik zal het uitroeien..., maar laat eerst het zaad tot volle rijping komen. Laat eerst de tarwe groeien. Wacht tot de vruchten rijp zijn. En dan, ja dan zal de oogst plaatsvinden en het onkruid vernietigd worden.

De leerlingen van Jezus krijgen onderwijs, instructie over hoe het met het Koninkrijk van God zal gaan. Dat zullen ze nodig hebben, voor als zij straks erop uit zullen trekken om het Evangelie van Gods Koninkrijk te verkondigen. Want wat zullen ze nog een hoop onkruid op de wereldakker gaan tegenkomen... Wat zullen zij nog veel gaan zien en ook ervaren van het onkruid dat zo verstrengeld zit met de goede tarwe van Gods Koninkrijk.

Deze gelijkenis was dan ook een lastige les voor hen. Ik moet bijvoorbeeld denken aan een moment later in de tijd, als Jezus naar de hemel gaat en dat de leerlingen dan aan Jezus vragen (Hand 1): 'Heere, zult U in deze tijd het Koninkrijk van God oprichten?' Toch weer die vraag: komt dat Koninkrijk dan nu? Het duurt toch niet lang meer, voordat de oogst zal plaatsvinden en het onkruid verwijderd zal worden? Zij verlangden zo naar dat vreedrijk, naar dat moment dat alles en iedereen voor Christus zou buigen..., maar zij hadden nog een hele weg op de wereldakker te gaan... een weg van zaaien... zaaien en terwijl je achterom kijkt, gelijk al dat onkruid uit de grond zien schieten. Dat is moeilijk voor hen geweest... Ja, vindt u ook niet? Het is moeilijk om in het Koninkrijk van God te geloven... om hier te leven als burger van het Koninkrijk van God... terwijl je nog zoveel ziet en ervaart van wat tegen dat Koninkrijk van God indruist. Vind u dat ook niet soms moeilijk... als zoveel in de wereld of in uw leven zo tegen Gods Koninkrijk indruist? Waar is dan dat Koninkrijk van God?!

Wat krijgen wij dan van Jezus een heel mooie gelijkenis mee... *Jezus had al voorzeggd dat het zo zal gaan, zoals het nu op de wereld gaat.* Jezus had het al voorzeggd! Dat vele onkruid op de wereld, dat is geen onvoorziene omstandigheid, geen bijkomende complicatie waar niet op gerekend was..., nee, het was al door de Heere Jezus voorzien. Dat onkruid dat gewoon maar blijft groeien... dat onkruid waar je soms zo'n last van kan hebben... de Heere weet ervan. Hij is ermee bekend. ... Dat lost niet al mijn vragen op... Dat maakt alles van het leven, alles op deze wereld, niet opeens gemakkelijk en prettig, maar toch: het

geeft mij wel rust. Het *klopt* dus dat het zo'n ingewikkelde wereld is, waar goed en kwaad zo door elkaar liggen! Het *klopt* dus dat waar je iets van het Koninkrijk van God meent te zien, dat je daar ook gelijk onkruid ziet. Ik moet dan bijvoorbeeld ook denken aan bepaalde dingen in christelijke gemeenten: dan zie je iets heel moois opbloeien, een stukje gemeentewerk, of evangelisatiewerk, of omzien naar elkaar in de gemeente... en opeens gebeurt er ook zo iets schadelijks in een gemeente. Mensen krijgen ruzie, of een ambtsdrager wordt op non-actief gesteld. En dan roept men het uit: 'hoe kan dat nu in een christelijke gemeente gebeuren? En dat terwijl het zo goed ging...!' ... Tarwe en onkruid. Zo dicht bij elkaar. Hun wortels zitten zo verstrengeld. Je kunt het daardoor gewoon niet uit elkaar halen. Je kunt niet eens het goede van het kwade scheiden. Het loopt allemaal door elkaar... in de wereld..., maar ook in de kerk. *Overal waar het Koninkrijk van God zichtbaar wordt, groeit ook het onkruid mee.*

Dat is wel heel heftig..., jammer..., onbegrijpelijk soms..., maar wat is het goed om te weten dat dit dus inherent is aan de groei van het Koninkrijk. Goed en kwaad, Gods werk en het verstorende werk van de duivel... het zit vaak zo dicht bij elkaar... het zit soms zo verstrengeld. Overal waar het Koninkrijk van God zichtbaar wordt, groeit ook het onkruid mee. Om het heel dicht bij onszelf te houden: merk je het ook niet bij jezelf, in de dingen die je doet, of de dingen die je denkt? Dat goed en kwaad soms zo dicht bij elkaar liggen..., dat je soms zelf niet weet of iets nu goed of kwaad is. Dat je verlangens en gedachten soms zo dubbel kunnen zijn. Maar ook je gedrag: dat je het ene moment een ander uit liefde, geheel belangeloos helpt..., maar dat je op een ander moment zo erg op je strepen staat en de ander eens flink de waarheid zal zeggen.. Wat zit dat onkruid en die goede tarwe toch verstrengeld met elkaar... in de wereld... in de kerk... en ook in ons persoonlijke leven.

Deze gelijkenis van de Heere Jezus helpt mij om iets meer te begrijpen van deze ingewikkelde wereld en het ingewikkelde leven waarin zoveel kan gebeuren dat tegen Gods Koninkrijk ingaat. Deze gelijkenis geeft geen antwoord op al onze vragen. Er zijn nog heel veel vragen te stellen. Want ja, hoe kan het bestaan dat die vijand gewoon de kans heeft gekregen om zoveel onkruid te zaaien tussen de goede tarwe? En waarom duurt het zo heel erg lang tot de oogst zal plaatsvinden? Waarom krijgt dat onkruid zo lang de kans, eeuwen lang, om maar door te groeien? Is de tarwe dan nog niet rijp? Ik heb nog best wel grote vragen als het om de komst van Gods Koninkrijk gaat, maar die vragen, dat zijn mijn menselijke vragen. De Heer van deze wereldakker – zo vertelt Jezus met deze gelijkenis – de Heer van deze wereld weet wat Hij doet. Dat moeten u en ik nooit vergeten: *de Heer van de akker overziet deze wereldakker wel.* Hij weet wel wat Hij met die tarwe en met dat onkruid aan moet. Deze wereld, met alles wat er in gebeurt... het is in Zijn handen... het is aan Zijn wijsheid en Zijn macht toevertrouwd. En deze Heer van de wereldakker, Hij zal op een keer recht brengen, zo bemoedigt Jezus met deze gelijkenis. Er zal een keer recht komen. Goed en kwaad zullen een keer, eindelijk worden gescheiden. Voorgoed worden gescheiden. Dan zal de waarheid zichtbaar, tastbaar worden en niet meer ergens in het midden liggen zoals zo vaak hier op aarde De Heer van de wereldakker zal een keer rechtbrengen. De akker zal dan gereinigd worden van al dat onkruid. Alleen de prachtige vruchten van de tarwe, de volle tarwearen zullen overblijven. Op het moment dat de Heer zijn knechten uitzend om te oogsten.

Ik denk dat de Heere Jezus Zijn leerlingen, maar ook ons, met deze gelijkenis wilde voorbereiden op deze lange, misschien best wel vreemde tijd die er nu is gekomen nadat Jezus is gestorven, opgestaan en naar de hemel gegaan. Jezus heeft de Messiasverwachting van de Farizeeërs en de andere joden bijgesteld: Hij is de Messias inderdaad. En het Koninkrijk van God is gekomen. Maar het zal gaan op de

wijze van het zaad: het Koninkrijk zal groeien... maar wel te midden van allerlei onkruid.

Ik denk dat de Heere Jezus Zijn leerlingen daarmee ook oproept om niet op de zaken vooruit te lopen. Niet te snel willen oogsten. Niet te snel scheiding willen aanbrengen. Ik moet bijvoorbeeld – om het wat concreter te maken – denken aan een uitspraak van Paulus. Paulus zegt in zijn eerste brief aan de gemeente van Korinthe (1Kor 4,5): *oordeel daarom niets voor de tijd, totdat de Heere komt. Hij zal ook wat in de duisternis verborgen is aan het licht brengen, en de voornemens van het hart openbaar maken...* Paulus roept de gemeenteleden op om niet te snel te oordelen... en te veroordelen. Geef het oordeel over aan God. Geef het oordeel aan God, met al je vragen en mogelijke frustraties en bitterheid. Straks, als Jezus terugkomt, dan zal er geoordeeld worden! Als je nu te snel zal willen oordelen... of scheiding willen aanbrengen... dan zal dat misschien ook tot schade zijn van de goede tarwe. Besef dat je begripsvermogen en oordeelsvermogen te kort komt om goed en kwaad in deze wereld van elkaar te scheiden. Dat kan je vaak gewoon niet. Daar maak je brokken mee. Je maakt dingen kapot als je meent onkruid van tarwe te kunnen onderscheiden. Doe dat niet, zo zegt de heer tegen zijn knechten, want dat zal ook tot schade zijn van de goede tarwe! Er kan er maar Eén oordelen en rechtspreken... en dat is God!

Dat betekent niet dat wij alles maar gelaten moeten accepteren. Dat wij alles maar moeten tolereren en het onkruid maar vrolijk moeten laten groeien. Nee, Jezus roept niet op tot onverschilligheid. Nee, de gelijkenis die Jezus vertelt, die gaat over het laatste oordeel over deze wereld. Nu, *dat* oordeel is aan God. Maar tot die tijd is het onze taak om zoveel mogelijk het onkruid tegen te gaan. Om te strijden tegen onrecht, tegen het kwaad. Om een halt te roepen aan discriminatie, rascisme en ongelijkheid. Om ons in te zetten voor een rechtvaardige samenleving en een eerlijke verdeling van goed en geld op deze wereld. Jezus roept ons – zo zou je het kunnen zeggen – Jezus roept ons op om goede tarwe te zijn.

Om vruchten voor te brengen. Vruchten die aan de mensen zullen laten zien hoe goed dat zaad is dat de heer heeft gezaaid en hoe jammer het is dat er zoveel onkruid is. Jezus roept met zijn gelijkenis op om vruchten te dragen. Het oordeel, dat moeten wij en dat mogen wij aan God overlaten. Hij is de Heer van de akker. En heel die wereldakker, met alles wat daarin gebeurt, dat kunnen wij niet overzien. En ook die oogst moeten wij aan de Heer overlaten. Wanneer en hoe die oogst zal zijn... Hij zal dat wel bepalen en besturen. Want wij zijn die heer niet. Wij zijn zelfs niet de knechten in de gelijkenis. Wij zijn die tarwearen, die zijn gezaaid en die mogen groeien en vrucht dragen. Als kleine tarweaar heb ik dan ook maar één taak: vruchten voortbrengen op deze grote wereldakker. Vruchten van gerechtigheid..., van rechtvaardigheid..., van liefde... Vruchten van ontferming, van opoffering..., vruchten van vergevingsgezindheid en van aanvaarding van die ander... vruchten tot eer van de Heer van de akker. Wat zou het mooi zijn als die vruchten in uw en mijn leven zichtbaar zijn! ... Als tarweaar stel ik op zich niet zoveel voor. Ik ben slechts een van die vele tarwearen... op zo'n grote akker... waar ook zoveel onkruid op is... Ik ben zo kwetsbaar... een tarweaar is slechts een spriet met een paar bladeren. Is het logisch dat ik dan niet alles van deze wereldakker begrijp...? *Laat ik die grote vragen over het onkruid en over de oogst maar aan de Heer van de akker over. En laat ik – met hulp van de Heilige Geest - Hem verblijden met mijn vruchten. Ja, zo mogen wij groeien en bloeien en vrucht dragen... tot het moment dat de oogst aan zal breken.*